

OFICJALNY PODRĘCZNIK

Joomla!™

{ ćwiczenia }

Stephen Burge

Tytuł oryginału: Joomla! Explained: Your Step-by-Step Guide

Tłumaczenie: Arkadiusz Pituch (wstęp, rozdz. 1, 2, 4 – 16),
Mariusz Szkółka (rozdz. 3)

ISBN: 978-83-246-3822-2

Authorized translation from the English language edition, entitled:
Joomla! Explained: Your Step-by-Step Guide, ISBN: 0321703782, by Stephen Burge: published by Pearson Education, Inc, publishing as Addison Wesley,
Copyright © 2012 Pearson Education, Inc

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education, Inc.

Polish language edition published by Helion S.A, Copyright © 2012 by Helion S.A.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:
<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/joorop.zip>

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/joorop>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

Spis treści

Przedmowa	13
O autorze	15
1 Joomla! — wprowadzenie	17
Kto, co, gdzie i kiedy?	18
Dlaczego Joomla!?	18
Ile Joomla! kosztuje?	19
Co znaczy słowo „joomla”?	19
Ile wersji Joomla! powstało do tej pory?	20
Kto korzysta z Joomla!?	21
Kilka słów o samej książce	24
Czego będziesz potrzebować?	24
Zawartość książki	24
Książka ta jest zwięzła i treściwa	25
Książka ta stawia na praktykę	25
Książka ta wykorzystuje ściśle określone przykłady	25
Co dalej?	27
2 Joomla! — instalacja	29
Wybierz najlepsze miejsce na instalację Joomla!	30
Twój komputer	30
Serwer WWW	31
Wybierz sposób instalacji	31
Automatyczna instalacja Joomla!	32

Ręczna instalacja Joomla!	36
Krok 1. Utwórz bazę danych	37
Krok 2. Pobierz pliki Joomla! i wgraj je na serwer	38
Krok 3. Dokończ instalację, łącząc ze sobą pliki i bazę danych	40
Gdzie szukać pomocy?	47
Instalacja polskiej wersji językowej	47
Co dalej?	47
3 Joomla! — zaplecze i witryna	49
Dwie części strony Joomla!	50
Witryna Joomla!	50
Zaplecze administracyjne	50
Zaplecze administracyjne Joomla!	51
Intuicyjny interfejs zaplecza	53
Język	54
Układ stron	54
Układ stron niższego poziomu	55
Witryna Joomla!	57
Pierwsze zmiany w Joomla!	58
Twój pierwszy artykuł w Joomla!	58
Pierwsza modyfikacja szablonu	60
Co dalej?	63
4 Joomla! — treść	65
Krok 1. Kategoryzuj	66
Krok 2. Dodawaj	69
Krok 3. Publikuj	73
Dlaczego schemat tworzenia treści jest taki istotny?	77
Ćwiczenie schematu tworzenia treści	78
Krok 1. Kategoryzuj	79
Krok 2. Dodawaj	79
Krok 3. Publikuj	79
Co dalej?	82
5 Joomla! — edycja treści	83
Formatowanie tekstu	83
Pogrubienie, pochylenie, podkreślenie i przekreślenie	84
Wyrównywanie tekstu	86
Listy i wcięcia	87
Co, jeśli się pomyłę?	88
Dodawanie obrazów do treści	89
Kategoryzuj obrazy	90
Dodawaj obrazy	92

Publikuj obrazy	93
Co, jeśli się pomyłę?	95
Dodawanie łączy do treści	97
Łącza wewnętrzne	98
Łącza zewnętrzne	99
Co, jeśli się pomyłę?	100
Wewnętrzne łącza artykułu	101
Co, jeśli zechcę usunąć łącze?	103
Wybór opcji dla Twojego artykułu	104
Opcje publikacji	104
Opcje artykułu	105
Opcje globalne	107
Opcje metadanych	108
Ćwiczenia z treścią Joomla!	110
Lotnisko	110
Dworzec autobusowy	112
Dworzec kolejowy	114
Co dalej?	115

6 Joomla! — menu 117

Dlaczego menu jest takie ważne?	118
Krok 1. Utwórz kategorie dla pozycji menu	118
Krok 2. Utwórz pozycje menu	120
Jeśli masz już utworzone pozycje menu	121
Jeśli nie masz utworzonych pozycji menu	123
Krok 3. Publikuj pozycje menu	124
Ćwiczenie schematu tworzenia menu	125
Menu Transport	126
Menu Imprezy	128
Menu O Joomla!ville	128
Zaawansowane opcje układu strony	129
Układ bloga	131
Kategoryzuj	131
Dodawaj	131
Publikuj	132
Wybór opcji	133
Opcje listy pozycji	135
Kategoryzuj	135
Dodawaj	136
Publikuj	136
Wybór opcji	137
Co dalej?	138

7 Joomla! — komponenty	141
Reklamy	142
Konfiguracja reklam	142
Kontakty	146
Kategoryzuj	146
Dodawaj	147
Publikuj	148
Opcje	148
Powiadomienia	150
Doniesienia	152
Kategoryzuj	152
Dodawaj	153
Publikuj	153
Przekierowania	154
Wyszukiwanie	156
Opcje	157
Zakładki	158
Kategoryzuj	158
Dodawaj	159
Publikuj	160
Reklamy	161
Kontakty	163
Doniesienia	165
Zakładki	168
Porządkowanie pozycji menu	170
Co dalej?	175
8 Joomla! — moduły	177
Zrozumieć moduły	177
Tworzenie nowych modułów	181
Zmiana kolejności wyświetlania modułów	184
Wybór stron, na jakich mają być wyświetlane moduły	188
Wybór czasu wyświetlania modułów	193
Ćwiczenia	196
Kategoryzuj	196
Dodawaj	196
Publikuj	196
Pozycja	198
Kolejność	198
Pozycje menu	198
Godzina i data	199
Co dalej?	202

9 Joomla! — dodatki	203
Dodatki	203
Uwierzytelnianie	204
Artykuły	206
Edytory i przyciski edytora	209
Przeszukuj	212
Użytkownik	213
Rozszerzenia, System i inne grupy dodatków	214
Co dalej?	216
10 Joomla! — szablony	217
Zrozumieć szablony	218
Zmiana szablonu	220
Zmiana opcji szablonu	222
Inny wygląd i układ na różnych stronach	227
Różne szablony na różnych stronach	227
Różne style szablonu na różnych stronach	228
Ćwiczenia	229
Co dalej?	232
11 Joomla! — rozszerzenia	233
Wyszukiwanie komponentów, modułów i dodatków	233
Wybór odpowiedniej kategorii	234
Ocena pojedynczego rozszerzenia	241
Instalowanie komponentów, modułów i dodatków	244
Instalowanie modułu	244
Instalowanie dodatku	248
Instalowanie komponentu	251
Wyszukiwanie i instalowanie szablonu	255
Wyszukiwanie darmowego szablonu	256
Wyszukiwanie komercyjnego szablonu	263
Ćwiczenia	266
Instalowanie komponentu	266
Instalowanie modułu	267
Instalowanie dodatku	267
Co dalej?	269
12 Joomla! — strona prywatna	271
Krok 1. Instalacja	272
Instalacja automatyczna	272
Instalacja ręczna	272

Krok 2. Treść	274
Kategoryzuj	274
Dodawaj	276
Publikuj	276
Krok 3. Komponenty, moduły i dodatki	278
Domyślny komponent: Kontakty	278
Instalowanie komponentu: Galeria zdjęć	279
Domyślny moduł: Popularne	282
Instalowanie modułu: SP Weather	283
Domyślny dodatek: Wpinacz modułów	285
Instalowanie dodatku: ITPSocial Buttons	287
Krok 4. Szablony	287
Co dalej?	291

13 Joomla! — strona firmowa 293

Krok 1. Instalacja	294
Krok 2. Treść	294
Kategoryzuj	294
Dodawaj	296
Publikuj	297
Krok 3. Komponenty, moduły, dodatki	298
Domyślny komponent: Kontakty	298
Instalowanie komponentu: Zen Portfolio	299
Domyślne moduły: Najczęściej czytana treść	301
Instalowanie modułu: GTranslate	302
Domyślny dodatek Użytkownik: Profil	303
Instalowanie dodatku: JPlayer	304
Krok 4. Szablony	306
Co dalej?	310

14 Joomla! — użytkownicy 313

Sposób 1. Obszary dostępne dla użytkowników: poziomy dostępu w Joomla!	315
Sposób 2. Czynności dostępne dla użytkowników: grupy użytkowników w Joomla!	321
Sposób 3. Tworzenie własnej listy poziomów dostępu	324
Konfiguracja nowej grupy użytkowników	324
Konfiguracja dostępu dla redaktora naczelnego	330
Co dalej?	333

15 Joomla! — języki 335

Krok 1. Instalacja	336
Krok 2. Treść	342
Przykład działania tłumaczenia	343
Kategoryzuj	344

Dodawaj	345
Publikuj	346
Krok 3. Rozszerzenia (komponenty, moduły, dodatki)	347
Komponenty	347
Moduły	348
Krok 4. Szablony	349
Co dalej?	350

16 Joomla! — zarządzanie witryną 351

Aktualizacja strony	352
Przegląd dostępnych wersji Joomla!	352
Jaką wersję posiadam?	353
Jak dowiem się o nowych aktualizacjach?	354
Jak zaktualizować stronę?	354
Aktualizacja rozszerzeń	357
Wylączenie lub usuwanie rozszerzeń	360
Dodatkowe sposoby zabezpieczenia strony	362
Tworzenie kopii zapasowej strony	365
Kopie zapasowe tworzone przez firmę hostingową	365
Kopie zapasowe tworzone przez Ciebie	365
Konfiguracja globalna	368
Wylączenie witryny	368
Ustawienia metadanych	370
Zmiana adresu URL strony	370
Przyspieszanie działania Twojej strony	373
Pozostawanie zalogowanym na dłużej	375
Co dalej?	376

Skorowidz 377

Joomla! — edycja treści

Na naszej stronie znajduje się obecnie kilkanaście artykułów. Nadszedł czas, aby troszkę urozmaicić ich treść. W niniejszym rozdziale zajmiemy się formatowaniem tekstu, dodawaniem do niego obrazów, łączy oraz wyborem odpowiednich opcji publikacji, artykułu oraz metadanych.

Dzięki przeczytaniu tego rozdziału:

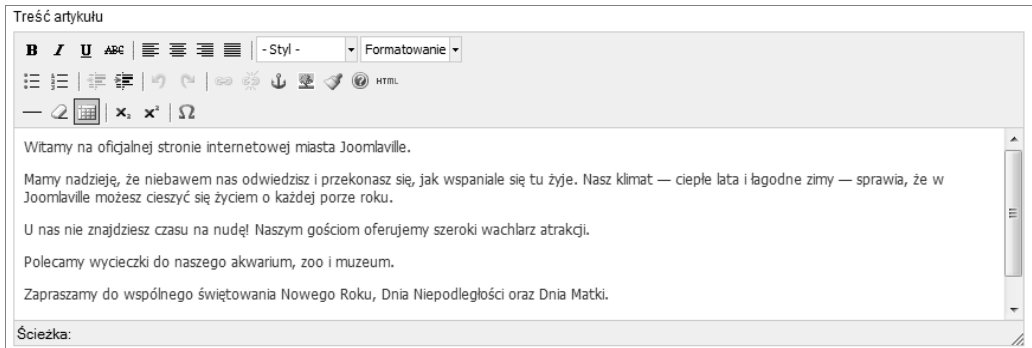
- sformatujesz tekst artykułów,
- dodasz do treści obrazy,
- wstawiś łączy pomiędzy artykułami i stronami internetowymi,
- wybierzesz najlepsze opcje publikacji, artykułu oraz metadanych dla swoich artykułów.

Formatowanie tekstu

W poprzednich rozdziałach zajmowaliśmy się tworzeniem artykułów. Nie wyglądają one jednak zbyt atrakcyjnie, ponieważ nie zastosowaliśmy w nich ani pogrubienia, ani pochylenia, ani symboli wypunktowania — w zasadzie nie zastosowaliśmy żadnego formatowania.

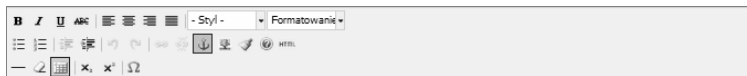
Na szczęście formatowanie tekstu w Joomla! nie przysparza zbyt wielu trudności. Jeśli potrafisz korzystać z formatowania, redagując wiadomość e-mail lub pracując w Microsoft Word, poradzisz sobie także tu.

Zacznijmy od sformatowania naszego artykułu opublikowanego na stronie głównej o nazwie *Witamy w Joomlaville*. Z menu *Artykuły* wybierz pozycję o nazwie *Artykuły*, a następnie otwórz artykuł o nazwie *Witamy w Joomlaville*. Ekran powinien wyglądać tak jak ten na rysunku 5.1.

Rysunek 5.1. Nasz artykuł zatytułowany Witamy w Joomlavlille

Opcje formatowania znajdują się nad polem edycji tekstu. Przyjrzyjmy się im teraz bardziej uważnie. Dostępne przyciski pokazane zostały na rysunku 5.2 i przypominają standardowe przyciski wykorzystywane w popularnych edytorach tekstów. Wszystko sprowadza się do prostej zasady: zaznacz tekst, który chcesz sformatować, a następnie użyj odpowiedniego przycisku formatującego.

Rysunek 5.2. Przyciski służące do formatowania treści w Joomla!

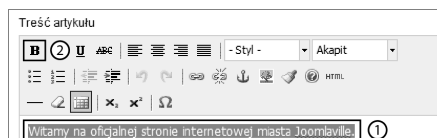
Przyciski służące do formatowania w Joomla! działają identycznie jak te, które spotykamy w edytorach typu Microsoft Word oraz edytorach wiadomości e-mail. Pokażemy teraz, jak z nich korzystać.

Na początek zajmiemy się pierwszym zestawem przycisków, a mianowicie: **B**, *I*, U, ABC i resztą.

Pogrubienie, pochylenie, podkreślenie i przekreślenie

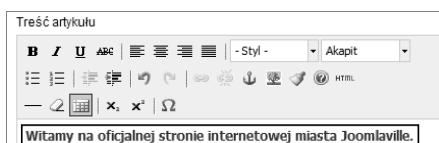
Poniżej umieszczony został przykład użycia przycisków formatowania w celu pogrubienia tekstu.

1. Przy użyciu kursora zaznacz pierwsze zdanie w artykule — *Witamy na oficjalnej stronie internetowej miasta Joomlavlille.*
2. Kliknij przycisk **B** znajdujący się w lewym górnym rogu wśród opcji formatujących. Przycisk ten odpowiedzialny jest za pogrubianie tekstu. Zaraz przed zastosowaniem funkcji pogrubienia Twój ekran powinien wyglądać tak jak ten z rysunku 5.3.

Rysunek 5.3. Użycie funkcji pogrubienia tekstu w Joomla!

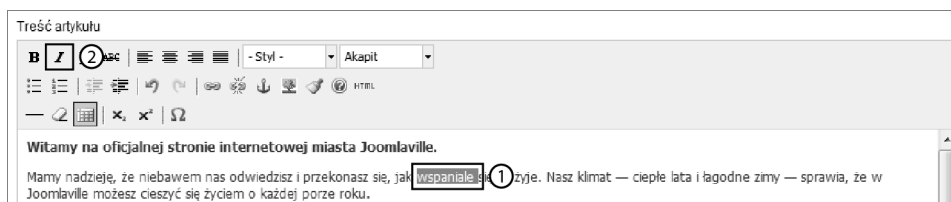
3. Gdy już poradzisz sobie z tym zadaniem, Twój tekst zostanie pogrubiony, tak jak to pokazano na rysunku 5.4.

Rysunek 5.4. Tekst z dodanym pogrubieniem

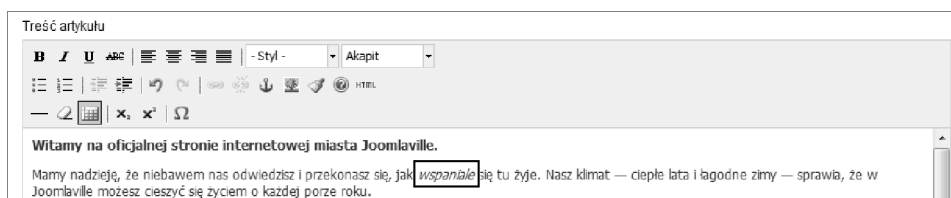
Powtórzmy teraz ten sam proces, jednak tym razem wykorzystując opcję pochylenia. Zróbmy to tak:

1. Potrzebujemy zaznaczyć fragment tekstu, który chcemy sformatować. Zaczniemy od zaznaczenia słowa *wspaniale*. Dlaczego? Ponieważ nasze miasto Joomla!ville jest cudowne i mieszka się w nim naprawdę doskonale, chcemy więc tę informację uwypuklić.
2. Kliknij na przycisk *I* znajdujący się w lewym górnym rogu opcji formatujących. Dzięki temu czcionka Twojego tekstu zostanie pochyłona. Podczas wykonywania tej czynności Twój ekran wyglądać będzie tak jak ten na rysunku 5.5.

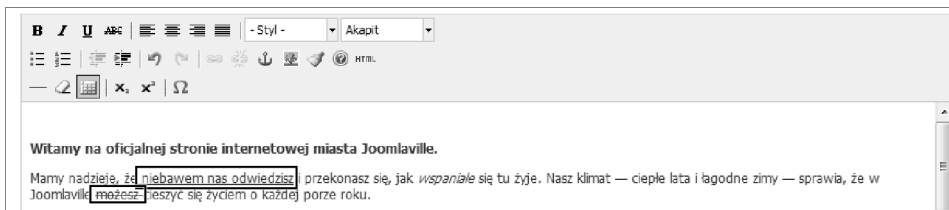
Rysunek 5.5. Stosowanie pochylenia przy formatowaniu tekstu

3. Po zakończeniu formatowania Twój tekst zostanie pochyłony, tak jak to pokazano na rysunku 5.6.

Rysunek 5.6. Sformatowany tekst po zastosowaniu pochylenia

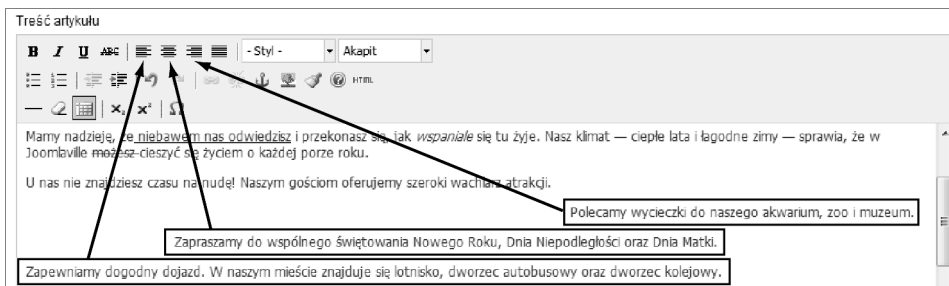
Podobnie zastosować możemy przyciski U (podkreślenie) oraz ~~ABC~~ (przekreślenie). Zaznacz dowolny fragment tekstu i wypróbuj na nim działanie obu opcji formatowania. Powinieneś uzyskać rezultat podobny do tego z rysunku 5.7.

Rysunek 5.7. Zastosowanie podkreślenia i przekreślenia przy formatowaniu tekstu

Wyrównywanie tekstu

Następną w kolejności opcją jest możliwość wyrównania tekstu. Możesz zdecydować się na jego wyśrodkowanie lub wyrównanie go do lewej albo prawej strony. Tak jak poprzednio, zaznacz fragment tekstu, który chcesz wyrównać, i wybierz odpowiednią opcję formatowania. Wynik takiego działania powinien być podobny do tego z rysunku 5.8.

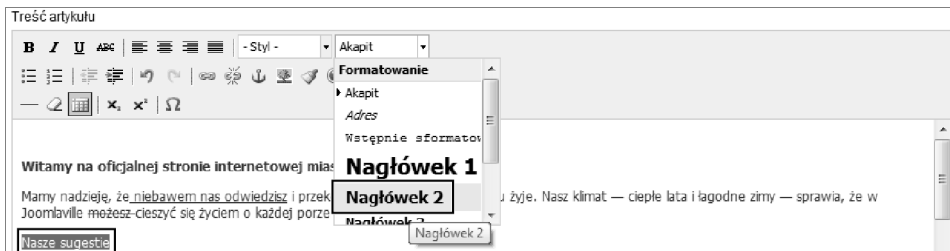

Rysunek 5.8. Tekst wyrównany do lewej strony, do prawej strony oraz wyśrodkowany

Na końcu górnego rzędu opcji formatujących znajdują się opcje *Styl* i *Formatowanie*. Funkcje znajdujące się w menu rozwijanym *Styl* są dość trudne do zastosowania na początkującym poziomie, dlatego też skupimy się teraz na opcji o nazwie *Formatowanie* dającej znacznie większe możliwości. Pozwala ona na tworzenie nagłówków różnego poziomu.

W drugiej części artykułu *Witamy w JoomlaVille* sugerujemy odwiedzającym możliwe sposoby spędzenia czasu. Dla przykładu możemy umieścić w tym miejscu nagłówek drugiego poziomu w celu rozdzielenia tekstu i zwiększenia jego przejrzystości. Wykonaj to następująco:

1. Używając standardowej czcionki, napisz *Nasze sugestie*, a następnie zaznacz oba wyrazy.
2. Kliknij na rozwijane menu o nazwie *Formatowanie* i wybierz pozycję *Nagłówek 2*. Wybieramy *Nagłówek 2*, ponieważ *Nagłówek 1* jest zazwyczaj zarezerwowany dla tytułu całego artykułu — najważniejszego nagłówka na stronie. Formatując nagłówki, warto pozostawić jedną pustą linię przed i po fragmencie tekstu, który zamierzamy sformatować. W przeciwnym wypadku możemy przez pomyłkę sformatować również otaczające go linie tekstu. Opisana czynność pokazana została na rysunku 5.9.
3. Po wybraniu opcji *Nagłówek 2* zaznaczony tekst wyświetlony zostanie większą czcionką.

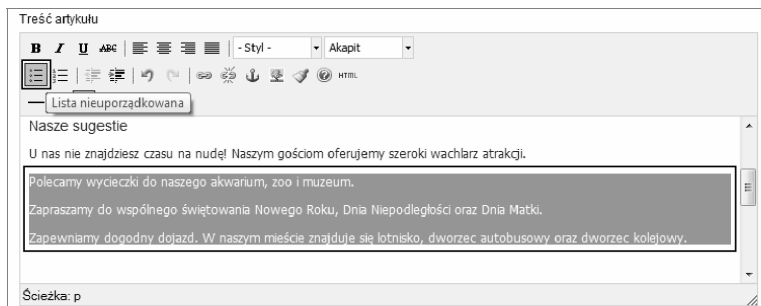

Rysunek 5.9. Tworzenie nagłówka

Listy i wcięcia

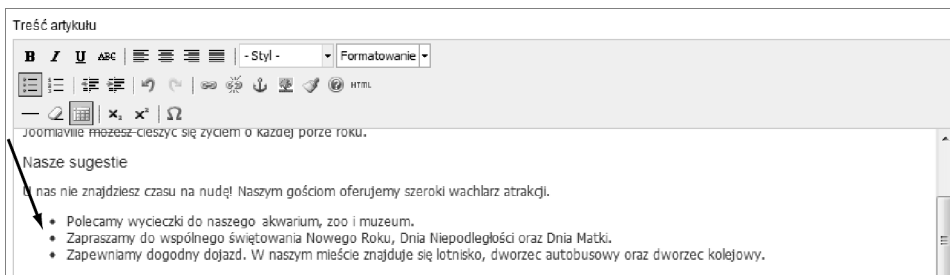
Pierwszą opcją w drugim rzędzie na pasku narzędzi formatujących jest tworzenie listy nieuporządkowanej. Zaraz obok znajduje się opcja tworzenia listy uporządkowanej z numerami. Z obu opcji korzystamy w podobny sposób jak w poprzednich przykładach. Sprowadza się to do zaznaczenia fragmentu tekstu i zastosowania na nim formatowania.

1. Zaznacz w tekście sugestię dla osób odwiedzających Joomla!ville.
2. Wybierz opcję *Lista nieuporządkowana*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.10.

Rysunek 5.10. Tworzenie listy nieuporządkowanej

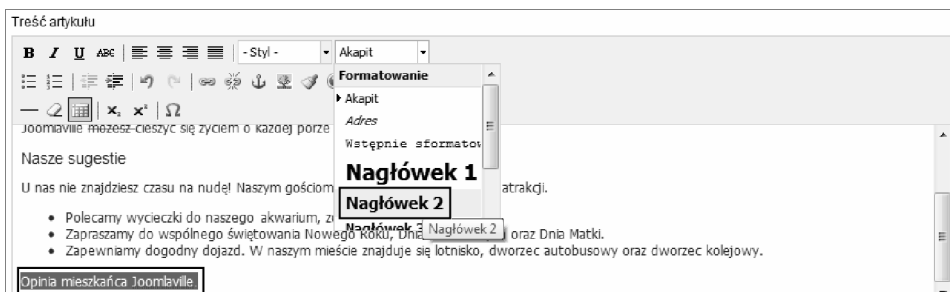
Wynik tego działania pokazany został na rysunku 5.11.

Rysunek 5.11. Lista nieuporządkowana

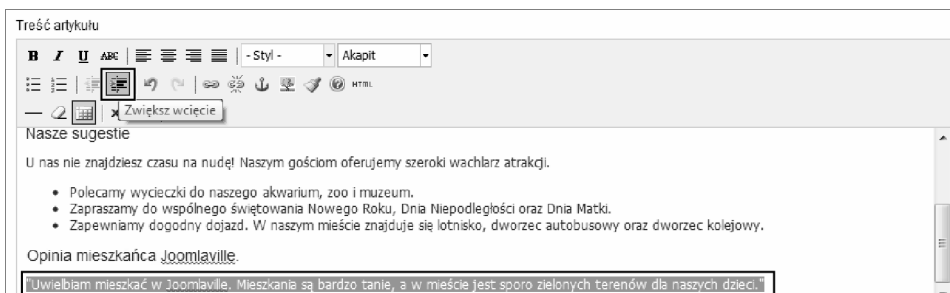
Istnieje także możliwość zrobienia w tekście wcięcia. Ponieważ wcięć najczęściej używa się do wyróżniania cytatów, w naszym przykładzie posłużymy się cytatem wypowiedzi jednego z mieszkańców miasta JoomlaVille:

1. Utwórz podtytuł w dolnej części swojego artykułu. Napisz na przykład: *Opinia mieszkańca JoomlaVille*.
2. Zaznacz tekst, który właśnie wpisałeś.
3. Wybierz *Nagłówek 2* z rozwijanej listy *Formatowanie*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.12.

Rysunek 5.12. Tworzenie nowego podtytułu

4. Zacytuj mieszkańca JoomlaVille. Możesz wykorzystać następujący tekst: *Uwielbiam mieszkać w JoomlaVille. Mieszkania są bardzo tanie, a w mieście jest sporo zielonych terenów dla naszych dzieci.*
5. Zaznacz treść wypowiedzi.
6. Wybierz opcję *Zwiększ wcięcie*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.13.

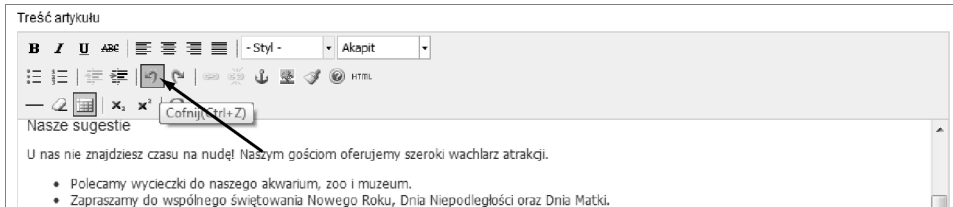

Rysunek 5.13. Tworzenie wcięcia

Co, jeśli się pomylę?

Jeśli popełnisz jakiś błąd, nie ma powodu do niepokoju. Istnieją dwa sposoby na wycofanie Twojego błędu.

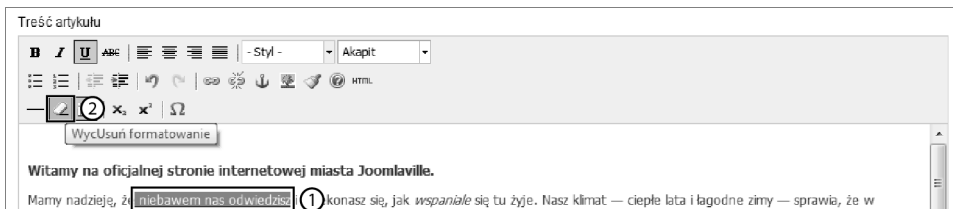
Opcja 1. Użycie przycisku *Cofnij*. Kliknij przycisk z niebieską strzałką znajdujący się w środku drugiego rzędu przycisków. Użycie go spowoduje cofnięcie ostatniej dokonanej zmiany. Edytor ma dość dobrą pamięć, tak więc jeśli tylko zajdzie taka potrzeba, możesz cofnąć wszystkie zmiany, jakie wprowadzono w tekście od początku jego istnienia. Opcja ta widoczna jest na rysunku 5.14.

Rysunek 5.14. Użycie przycisku Cofnij

Opcja 2. Użycie przycisku *Usuń formatowanie*. W przeciwieństwie do przycisku *Cofnij* przycisk *Usuń formatowanie* usuwa formatowanie dowolnego tekstu niezależnie od tego, czy zostało ono nadane w trakcie istniejącej sesji, czy nie. Proces usuwania formatowania wygląda tak samo jak proces jego dodawania.

1. Zaznacz fragment tekstu, z którego chcesz usunąć formatowanie.
2. Użyj przycisku *Usuń formatowanie*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.15.

Rysunek 5.15. Użycie przycisku Usuń formatowanie

Sprawdźmy wreszcie, jak będzie wyglądał nasz sformatowany artykuł na stronie głównej witryny. Kliknij przycisk *Podgląd strony* w prawym górnym rogu, a zostaniesz tam automatycznie przeniesiony (zobacz rysunek 5.16).

Sformatowaliśmy już tekst, jednak artykuł w dalszym ciągu wygląda dość nieciekawie. Może być to spowodowane tym, że w tekście brakuje grafiki. Urozmaicimy więc nasz artykuł, dodając do niego kilka obrazów, aby pokazać odwiedzającym, jak miasto Joomla!ville w rzeczywistości wygląda.

Dodawanie obrazów do treści

Czy przypominasz sobie schemat tworzenia treści, który wykorzystywaliśmy w rozdziale 4. „Joomla! — treść”?

Rysunek 5.16. Sformatowany artykuł widoczny na stronie głównej

1. Kategoryzuj.
2. Dodawaj.
3. Publikuj.

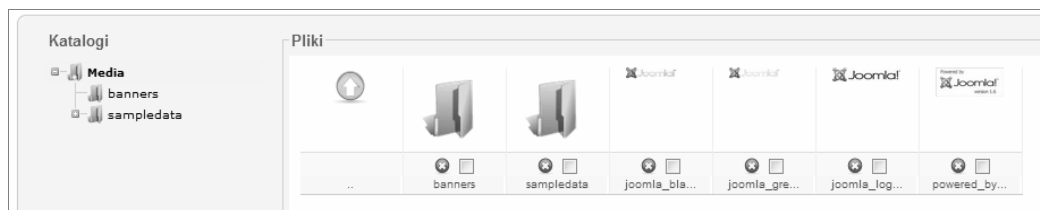
W przypadku dodawania obrazów wykorzystamy z tego samego schematu.

Kategoryzuj obrazy

Gdy chcieliśmy skategoryzować nasze artykuły, korzystaliśmy z pozycji menu o nazwie *Kategorie* znajdującej się w rozwijanym menu *Artykuły*. W celu ustanowienia kategorii dla naszych obrazów z rozwijanego menu *Artykuły* wybieramy pozycję *Media*.

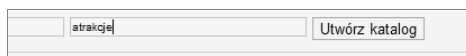
Twój ekran powinien teraz wyglądać tak jak na rysunku 5.17. W tym miejscu znajdują się wszystkie obrazy wgrane aktualnie na Twoją stronę. W chwili obecnej widzisz jedynie kilka przykładowych obrazów.

W pierwszej kolejności zajmijmy się utworzeniem dla naszych obrazów kilku kategorii. W przypadku większych serwisów taka kategoryzacja znacznie ułatwia późniejsze wyszukiwanie znajdującej się na naszej stronie grafiki. Jedną z możliwości jest utworzenie po jednej kategorii dla każdej z kategorii dodanych dla naszych artykułów. Oznacza to, że wszystkie obrazy wykorzystywane w artykułach z kategorii *Atrakcje* powinny zostać umieszczone w katalogu o tej samej nazwie. Poniżej opisany został sposób tworzenia takiego katalogu.

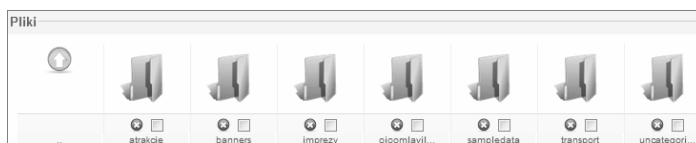
Rysunek 5.17. Media

1. Wpisz nazwę atrakcje w pole znajdujące się po lewej stronie przycisku *Utwórz katalog* w prawej dolnej części ekranu. Zalecam tutaj stosowanie nazw składających się tylko z małych liter bez spacji czy znaków interpunkcyjnych.
2. Kliknij przycisk *Utwórz katalog*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.18.

Rysunek 5.18. Tworzenie katalogu dla obrazów

3. W analogiczny sposób utwórz osobny katalog dla każdej z istniejących kategorii artykułów. Będziesz więc potrzebował utworzyć dla poszczególnych kategorii katalogi *imprezy*, *o joomlaville* oraz *transport*. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.19.

Rysunek 5.19. Nowe katalogi

Aby wgrać na stronę obrazy, skorzystać możesz z modułu *Wczytaj pliki* znajdującego się w dolnej części strony, jednak prawdę mówiąc, znacznie szybciej robi się to z poziomu edytora tekstowego podczas pisanie artykułu.

Zanim opuścimy sekcję *Media*, włączmy jeszcze opcję pozwalającą na masowe wgrywanie obrazów. Postępuj zgodnie z poniższymi instrukcjami.

1. Kliknij na ikonę *Opcje* znajdującą się w prawym górnym rogu ekranu.
2. Zmień domyślne ustawienie opcji *Włączony Flash Uploader* z *Nie* na *Tak*, a następnie kliknij przycisk *Zapisz*, tak jak to pokazano na rysunku 5.20.

Jeśli na ekranie pojawi się nowa wersja modułu *Wczytaj pliki*, możesz być pewny, że opcja masowego wgrywania obrazów została poprawnie włączona. Moduł ten powinien teraz wyglądać tak jak na rysunku 5.21.

Rysunek 5.20. Włączanie opcji masowego wgrywania obrazów

Rysunek 5.21. Moduł masowego wgrywania obrazów

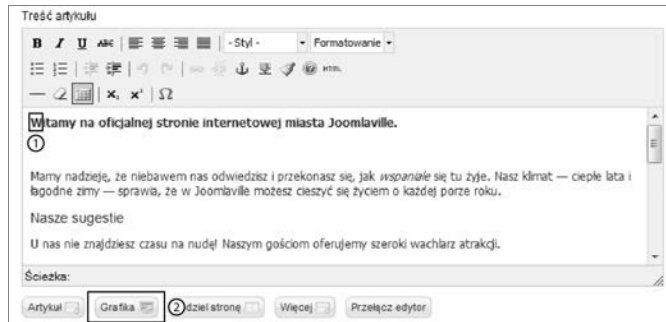
Dodawaj obrazy

Zacznijmy od otwarcia naszego artykułu o nazwie *Witamy w Joomlaville* i przygotowania obrazu, który zostanie do niego dodany.

1. Z rozwijanego menu o nazwie *Artykuły* wybierz pozycję *Artykuły*, a następnie otwórz artykuł *Witamy w Joomlaville*.
2. Wejdź na stronę www.helion.pl/joorop, a następnie znajdź w katalogu *rozdział05* obraz o nazwie *ratusz*.
3. Pobierz obraz na swój pulpit. W tym celu kliknij na łącze *Pobierz* znajdujące się pod obrazem. Na niektórych komputerach obraz jest automatycznie zapisywany na pulpicie. Na innych znowu pobranie obrazu wymaga od użytkownika kliknięcia go prawym przyciskiem myszy oraz wybrania opcji *Zapisz jako*. Zanim przejdiesz do następnego kroku, upewnij się, że obraz rzeczywiście został pobrany na komputer.

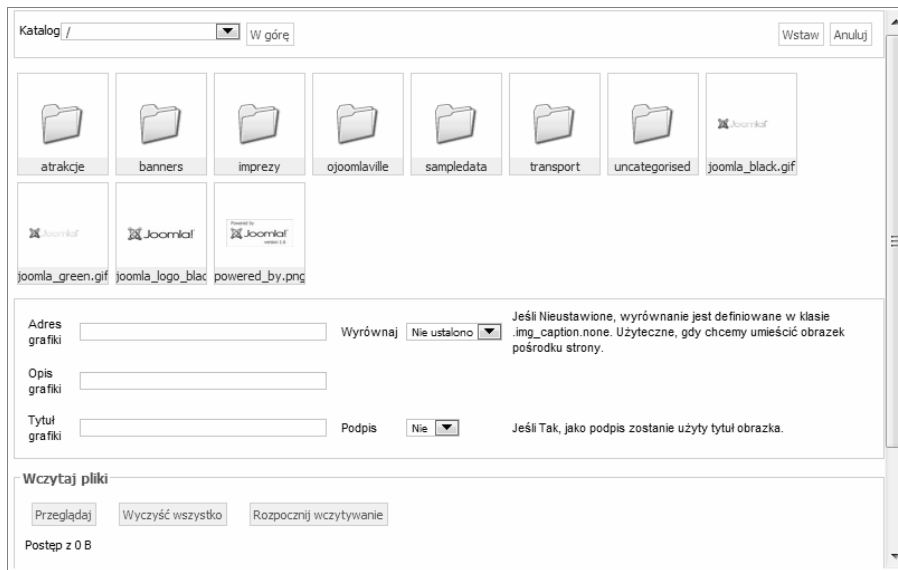
Możemy teraz przystąpić do wgrania obrazu i dodania go do artykułu.

1. Umieść kursor w miejscu, w którym chciałbyś wstawić obraz.
2. Kliknij na ikonę o nazwie *Grafika* znajdującą się poniżej artykułu. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.22.

Rysunek 5.22. Użycie przycisku Grafika w treści artykułu

3. Na Twoim ekranie pojawi się nowe okno takie jak na rysunku 5.23.

Rysunek 5.23. Wybór obrazu w celu wstawienia go do artykułu

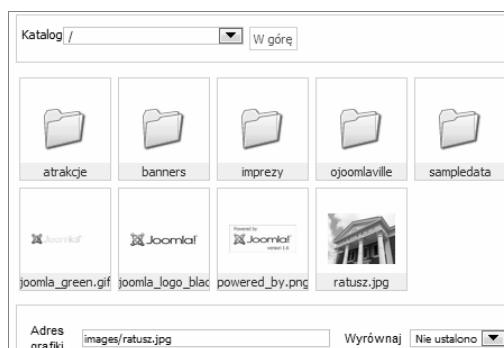
4. Aby wgrać własny obraz, kliknij przycisk *Przeglądaj* znajdujący się u dołu ekranu, tak jak to pokazano na rysunku 5.24. Następnie wybierz obraz, który wcześniej pobrałeś i zapisałeś na swoim pulpicie.
5. Kliknij przycisk *Rozpocznij wczytywanie*.

Publikuj obrazy

Po wgraniu naszego obrazu na stronę możemy przystąpić do umieszczania go w artykule. Zrób to następująco:

Rysunek 5.24. Szukanie obrazu

1. Kliknij na obraz o nazwie *ratusz.jpg*, aby jego adres pojawił się w polu *Adres grafiki* tak jak na rysunku 5.25.

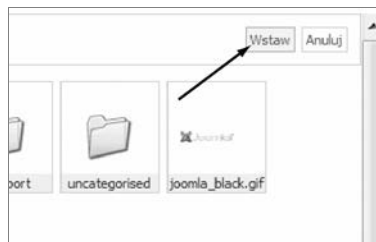

Rysunek 5.25. Wybór nowego obrazu

2. Do dyspozycji masz cztery opcje pokazane na rysunku 5.26. Poniżej znajdziesz ich opis.
 - **Opis grafiki.** Opcja dla osób przeglądających strony z wyłączonym wyświetlaniem obrazów. Zazwyczaj używam krótkiego, dobrze charakteryzującego obraz opisu. Możesz więc napisać na przykład Ratusz w Joomla!ville.
 - **Tytuł grafiki.** Tytuł ten pojawia się po najechaniu kursorem na obraz. Najczęściej korzystam tutaj z tego samego tekstu co w polu *Opis grafiki*.
 - **Wyrównaj.** Opcja podobna do tych, które były omawiane już wcześniej. Jeśli wybierzesz opcję *Prawa*, Twój obraz zostanie umieszczony po prawej stronie artykułu, a po lewej stronie będzie się znajdował tekst. Jeśli natomiast wybierzesz opcję *Lewa*, obraz pojawi się po lewej stronie artykułu, a tekst zostanie przesunięty na prawą stronę.
 - **Podpis.** Jeśli zmienisz domyślne ustawienie z *Nie* na *Tak*, tytuł Twojego obrazu pojawi się bezpośrednio pod nim.

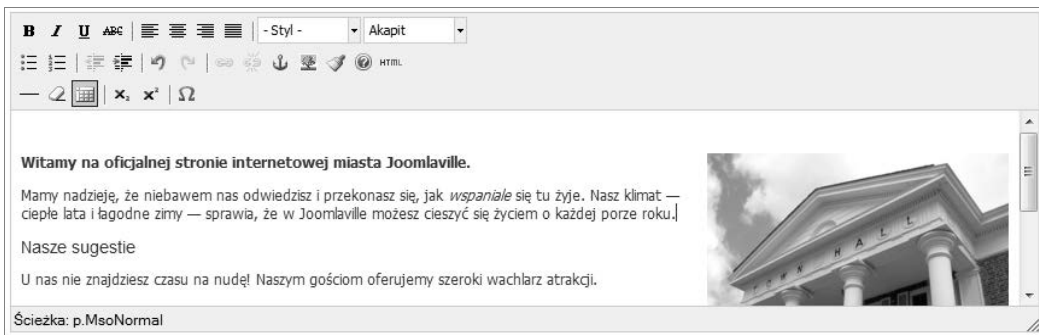
Rysunek 5.26. Wybór ustawień dla nowego obrazu

3. Możemy teraz zakończyć wstawianie obrazu poprzez kliknięcie przycisku *Wstaw*, tak jak to pokazano na rysunku 5.27.

Rysunek 5.27. Wstawianie nowego obrazu

4. Obraz powinien zostać wyświetlony w Twoim artykule tak jak na rysunku 5.28.

Rysunek 5.28. Obraz umieszczony wewnątrz artykułu

5. Kliknij przycisk *Zapisz*, a następnie *Podgląd strony*, aby zobaczyć, jak artykuł z dodanym obrazem prezentuje się w witrynie. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.29.

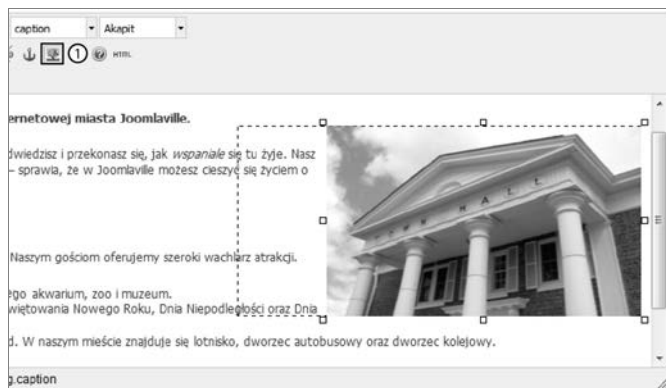
Co, jeśli się pomylę?

Jeśli nie podoba Ci się rozmiar obrazu albo miejsce, w którym jest on wyświetlany, do dyspozycji masz trzy sposoby korekty ustawień.

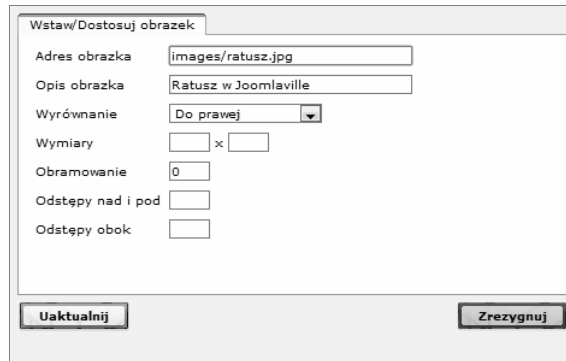
Rysunek 5.29. Tak artykuł z dodanym obrazem widzą internauci

1. **Zmień rozmiar obrazu.** Możesz w sposób dynamiczny zmieniać rozmiar obrazów wewnątrz Twojego artykułu. Po kliknięciu w obraz pojawiają się małe kwadraty na każdym z jego rogów. Klikając je i przeciągając w dowolną stronę, możesz zmieniać rozmiar wyświetlanej grafiki (zobacz rysunek 5.30).

Rysunek 5.30. Zmiana wielkości obrazu wewnątrz artykułu

2. **Zmień ustawienia obrazu.** Po kliknięciu na obraz podświetli się mała ikona obrazu na pasku narzędzi, tak jak to pokazano na rysunku 5.30. Kliknięcie w tę ikonę spowoduje pojawienie się okna umożliwiającego edycję ustawień obrazu, które zostało pokazane na rysunku 5.31. Możesz edytować wyrównanie, szerokość oraz wysokość. Prawdopodobnie będziesz musiał chwilę poeksperymentować, zanim uda Ci się ustawić obraz we właściwym miejscu.

The image shows a dialog box titled "Wstaw/Dostosuj obrazek". It contains several input fields and a dropdown menu. The "Adres obrazka" field contains "images/ratusz.jpg". The "Opis obrazka" field contains "Ratusz w Joomla!ville". The "Wyrównanie" dropdown menu is set to "Do prawej". The "Wymiary" field shows two empty boxes separated by an "x". The "Obramowanie" field contains "0". The "Odstępy nad i pod" field is empty. The "Odstępy obok" field is empty. At the bottom, there are two buttons: "Uaktualnij" and "Zrezygnuj".

Rysunek 5.31. Edycja ustawień obrazu

3. **Usuń obraz.** Możesz też obraz całkowicie usunąć z artykułu. Aby tego dokonać, kliknij go, a ukążą się małe kwadraty na jego rogach. Naciśnij teraz klawisz *Delete* albo *Backspace* znajdujący się na klawiaturze, aby usunąć grafikę.

Wiesz już, jak sformatować artykuł, dodając do niego obrazy. Czas na poznanie innych przydatnych funkcji służących do modyfikacji treści.

Na naszej stronie znajduje się następujące zdanie: *Polecamy wycieczki do naszego akwarium, zoo i muzeum.*

Ale jak odwiedzający naszą stronę znajdą podstrony zawierające szczegółowe informacje na temat tych miejsc? Tym właśnie zamierzamy się teraz zająć.

Dodawanie łączy do treści

Istnieją trzy typy łączy, które możesz dodać do swoich artykułów Joomla!:

- **Łącza wewnętrzne.** Są to łącza do innych artykułów na Twojej stronie.
- **Łącza zewnętrzne.** Są to łącza do innych stron internetowych.
- **Wewnętrzne łącza artykułu.** Są to łącza dzielące sam artykuł.

Sprawdźmy teraz, jak tworzy się te trzy typy łączy.

Łąca wewnętrzne

Zacznijmy od edycji artykułu, który wykorzystujemy od początku tego rozdziału — *Witamy w Joomlaville*.

Z rozwijanego menu *Artykuły* wybierz pozycję menu o tej samej nazwie, a następnie otwórz artykuł *Witamy w Joomlaville*.

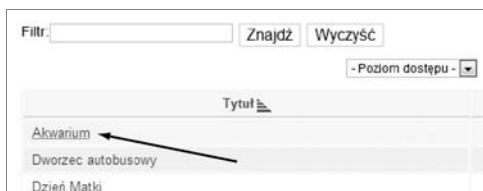
Proces dodawania łączy jest bardzo zbliżony do procesu formatowania i sprowadza się do zaznaczenia elementu oraz wykonania na nim pewnej operacji.

1. Zaznacz tekst, który ma zostać połączony; dla przykładu niech będzie to słowo *akwarium*.
2. Kliknij przycisk *Artykuł* znajdujący się poniżej artykułu. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.32.

Rysunek 5.32. Wstawianie łąca wewnętrznego do treści artykułu

3. Otworzy się nowe okno z listą wszystkich Twoich artykułów. Znajdź artykuł, do którego chcesz dodać łącze, i kliknij jego tytuł. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.33.

Rysunek 5.33. Wybór łączonego artykułu

I to by było na tyle. Utworzyłeś właśnie łącze do wybranego artykułu. Dwie rzeczy warto jednak odnotować:

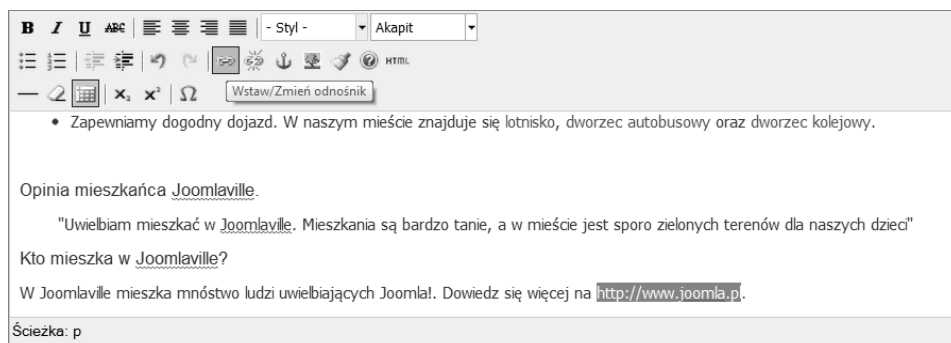
- Jeśli tytuł artykułu różni się od zaznaczonego przez nas tekstu będącego łączem, zaznaczony tekst zostanie zastąpiony tytułem artykułu. Jeśli Ci się to nie spodoba, możesz go zawsze poprawić.
- Łąca te nie będą działały z poziomu edytora, jednak staną się aktywne po odwiedzeniu witryny przeznaczonej dla odwiedzających.

Sprawdź teraz, czy będziesz w stanie dodać więcej łączy do artykułu *Witamy w Joomla!ville*. Utwórz łączy dla następujących słów: *zoo*, *muzeum*, *Nowy Rok*, *Dzień Niepodległości*, *Dzień Matki*, *lotnisko*, *dworzec autobusowy*, *dworzec kolejowy*.

Łącza zewnętrzne

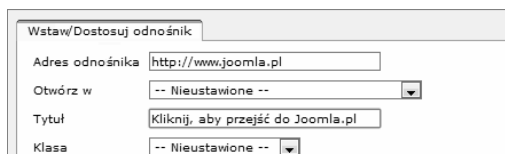
W przypadku tworzenia łączy do innych stron internetowych skorzystać musimy z innego przycisku. W naszym artykule potrzebujemy również dobrego powodu, aby łączyć go z zewnętrzną stroną. Zadbajmy więc najpierw o ten aspekt.

1. Pod niedawno dodanymi łączyami dodaj nowy podtytuł: *Kto mieszka w Joomla!ville?*
2. Zaznacz cały podtytuł.
3. Z rozwijanej listy *Formatowanie* wybierz pozycję *Nagłówek 2*.
4. Poniżej nowego podtytułu napisz krótkie stwierdzenie: *W Joomla!ville mieszka mnóstwo ludzi uwielbiających Joomla!.* Dowiedz się więcej na <http://www.joomla.pl>.
5. Zaznacz adres <http://www.joomla.pl>.
6. Kliknij na ikonę *Wstaw/Zmień odnośnik*, tak jak to pokazano na rysunku 5.34.

Rysunek 5.34. Tworzenie zewnętrznego łączy prowadzącego z artykułu Joomla!

7. Na ekranie pojawi się nowe okno takie jak na rysunku 5.35. Wprowadź adres strony, do której chcesz utworzyć łączy. Aby mieć pewność, że adres, który wpisujemy, jest poprawny, najlepiej jest odwiedzić docelową stronę i skopiować jej adres z paska przeglądarki, a następnie wkleić go w pole *Adres odnośnika*. Tekst z pola *Tytuł* pojawia się po najechaniu kursorem na łączy.

Rysunek 5.35. Wprowadzanie łączy zewnętrznego

8. Kliknij przycisk *Wstaw*, aby utworzyć łączy.

Możesz teraz kliknąć przycisk *Zapisz*, by zachować wszystkie nowe łącza. Możesz także kliknąć przycisk *Podgląd strony* znajdujący się w prawym górnym rogu ekranu i zobaczyć, jak wyświetlają się dodane łącza.

Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.36.

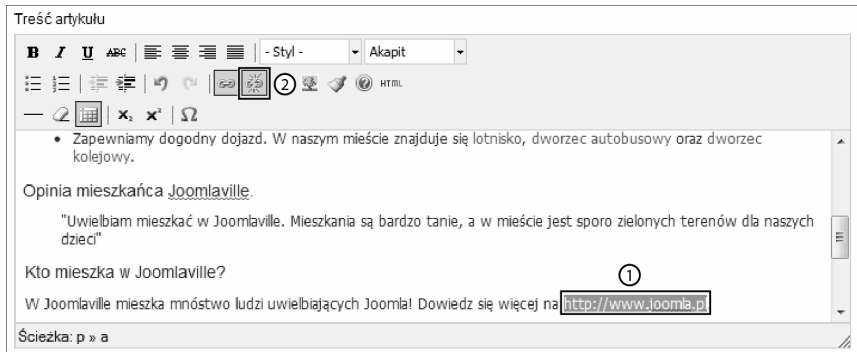

Rysunek 5.36. Strona z dodanymi łączeniami

Co, jeśli się pomylę?

Proces usuwania niepoprawnego łącza podobny jest do procesu, z którym się już spotkaliśmy, i sprowadza się do zaznaczenia elementu oraz wykonania na nim pewnej operacji.

1. Zaznacz fragment tekstu, z którego chcesz usunąć łącze.
2. Kliknij przycisk *Usuń odnośnik* znajdujący się na pasku edycji. W trakcie wykonywania tej czynności Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.37.

Rysunek 5.37. Usuwanie łączy z artykułu Joomla!

Wewnętrzne łączy artykułu

Oprócz łączy wewnętrznych prowadzących do różnych podstron naszej witryny oraz łączy zewnętrznych prowadzących do innych stron internetowych istnieje jeszcze jeden typ łączy, jaki możemy utworzyć.

Jeśli mamy długi artykuł, możemy podzielić go na kilka sekcji, dzięki czemu zyska on na przejrzystości.

Możemy to zrobić za pomocą dwóch opcji:

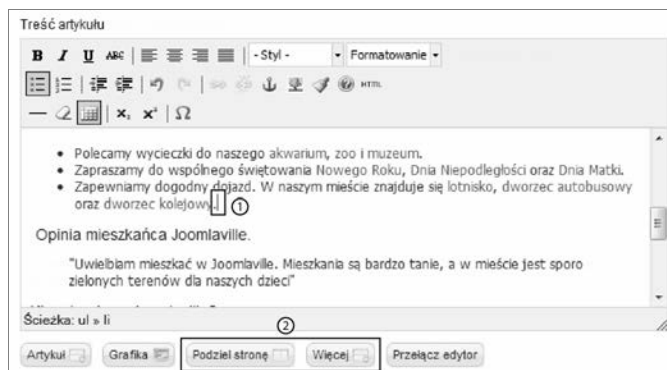
- **Podziel stronę.** Opcja ta dzieli artykuł na kilka stron takich jak *Strona 1*, *Strona 2*, *Strona 3*. Jest to rozwiązanie korzystne przy bardzo długich artykułach.
- **Więcej.** Opcja ta dzieli pojedynczy artykuł na wstęp oraz resztę artykułu. Aby zobaczyć dalszą jego część, odwiedzający naszą witrynę muszą kliknąć łączy o nazwie *Więcej*. Jest to najczęściej wykorzystywane w aktualnościach i w artykułach umieszczonych na blogach.

Oba sposoby możemy wprowadzić w życie, wykonując dobrze znane już nam czynności.

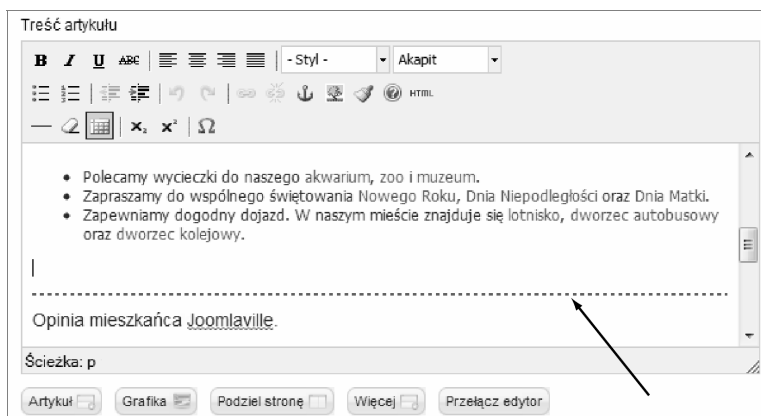
1. Umieść kursor w miejscu, w którym chciałbyś podzielić swój artykuł.
2. Kliknij znajdujący się w dolnej części artykułu przycisk *Podziel stronę* lub *Więcej*, a w miejscu umieszczenia kursora pojawi się kropkowana linia. W trakcie wykonywania tej czynności Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.38.

W przeciwieństwie do opcji *Więcej*, która wstawia tylko jedno łączy na cały artykuł, opcja *Podziel stronę* pozwala na wstawienie praktycznie dowolnej liczby łączy. Przy każdym podziale artykułu na nową stronę system prosi o podanie dla niej nazwy. Wprowadź dla każdej ze stron odpowiedni tytuł, a jeśli brakuje Ci pomysłów, możesz po prostu wpisać *strona 1*, *strona 2*, *strona 3* i tak dalej.

Po użyciu którejkolwiek z opcji w miejscu kursora pojawi się kropkowana linia tak jak na rysunku 5.39.

Rysunek 5.38. Użycie opcji Podziel stronę oraz Więcej

Rysunek 5.39. Użycie opcji Więcej wewnątrz artykułu

Łączy *Więcej* tworzy tekst wprowadzający taki jak na rysunku 5.40. Jest to idealne rozwiązanie na stronę główną, dzięki któremu możesz zmieścić na niej dużą liczbę artykułów bez konieczności wyświetlania ich w całości.

Zobaczmy teraz, jak można dodać łączy *Więcej* do naszego artykułu *Witamy w Joomla!ville*.

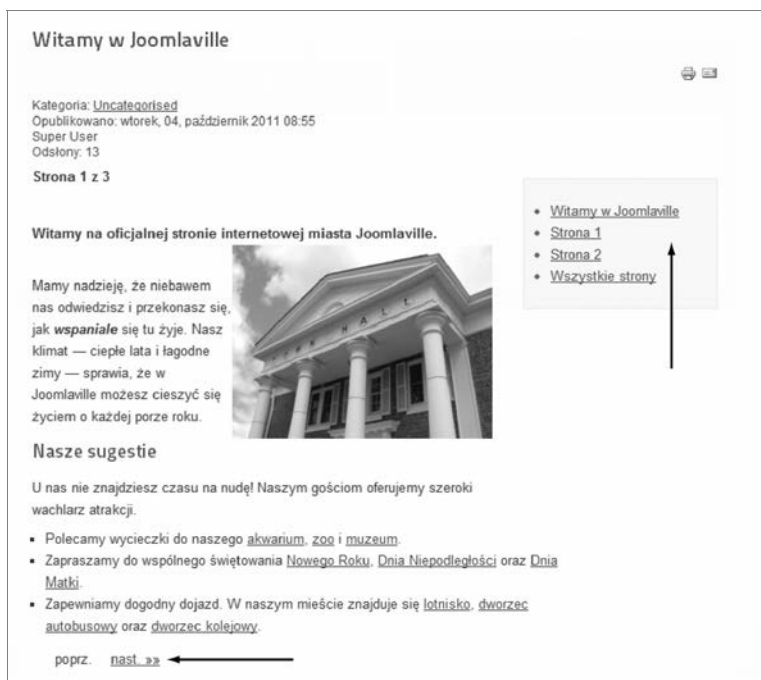
1. Umieść kursor w miejscu, w którym powinien skończyć się tekst wprowadzający i powinien pojawić się przycisk *Więcej* (czyli w miejscu rozdzielenia artykułu).
2. Kliknij przycisk *Więcej* znajdujący się w dolnej części artykułu. W miejscu ustawienia kursora pojawi się wtedy wykropkowana linia.

Zapisz artykuł i odwiedź swoją witrynę. Powinna ona wyglądać tak jak na rysunku 5.40.

Rysunek 5.41 pokazuje z kolei, jak wygląda artykuł z włączoną opcją *Podziel stronę*. Artykuł taki posiada po swojej prawej stronie spis treści. Opcja ta, w przeciwieństwie do łączy *Więcej*, nie jest przystosowana do używania jej na stronie głównej, na której nie będzie nawet działać. Jest ona za to idealna w przypadku długich artykułów wewnątrz naszej witryny.

Rysunek 5.40. Artykuł Joomla! z nowym przyciskiem Czytaj więcej

Rysunek 5.41. Artykuł Joomla! z włączoną opcją podziału strony

Co, jeśli zechcę usunąć łączyć?

Jeśli zechcesz usunąć którekolwiek z łączy, zrób to w następujący sposób:

1. Umieść kursor bezpośrednio za łączy, które chcesz usunąć.
2. Naciśnij klawisz *Backspace* znajdujący się na klawiaturze.

Operacja ta niesie ze sobą pewne konsekwencje i może się zdarzyć, że zaraz po usunięciu linii będziesz zmuszony znów użyć jakiegoś formatowania.

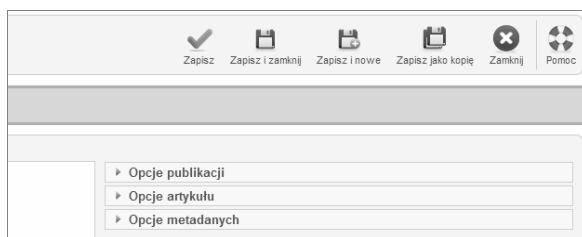
Potrafisz już dodawać na stronę treść z formatowaniem, obrazami i łączami. Do nauczania pozostała Ci jeszcze jedna rzecz: zakładki *Opcje*. To one decydują, czy informacje dotyczące autora artykułu lub daty jego publikacji pojawiają się na stronie.

Wybór opcji dla Twojego artykułu

W rozdziale 3. „Joomla! — zaplecze i witryna” zaznaczyliśmy, że wszystko, co jest w Joomla! istotne, znajduje się po lewej stronie ekranu. Dodatkowe opcje znajdują się natomiast po stronie prawej.

Podczas tworzenia artykułu możesz dowolnie zmieniać szereg opcji dostępnych z poziomu rozwijanych zakładek znajdujących się po prawej stronie ekranu. Widoczne są one na rysunku 5.42.

- **Opcje publikacji.** Decydują one o dacie publikacji artykułu oraz o tym, która osoba wyświetlona zostanie jako jego autor.
- **Opcje artykułu.** Pozwalają na zmianę domyślnych informacji dotyczących artykułu.
- **Opcje metadanych.** Pomagają wyszukiwarkom internetowym lepiej kategoryzować i wyświetlać Twoje strony.

Rysunek 5.42. Opcje artykułu Joomla!

Zobaczmy teraz, jakie dokładnie informacje udostępniają powyższe opcje.

Opcje publikacji

Z pewnością warto wiedzieć, co konkretnie zawierają *Opcje publikacji*, mimo iż wiedza ta nie jest aż tak istotna w przypadku tworzenia naszej testowej witryny.

Po prawej stronie znajdują się informacje na temat sposobu wyświetlania danych autora artykułu:

- **Autor.** Opcja ta umożliwia wybranie użytkownika, który wyświetlony zostanie jako autor. Domyślnie autorem jest osoba tworząca artykuł. W celu wybrania innego autora kliknij przycisk *Wybierz użytkownika*.
- **Inna nazwa autora.** Opcja ta pozwala na ręczne wpisanie danych autora artykułu.

Istnieją również opcje określające, w jakim okresie artykuł ma być opublikowany. Na przykład artykuł poświęcony noworocznej imprezie w Joomla!ville może automatycznie zniknąć ze strony

pierwszego dnia nowego roku. Tym samym nie będziesz musiał zrywać się wtedy rano z łóżka tylko po to, żeby zakończyć jego publikację. Pozwólmy systemowi Joomla! wykonać za nas ciężką robotę. Proces automatycznego kończenia publikacji artykułów jest bardzo prosty i sprowadza się do zaznaczenia w kalendarzu daty końca publikacji. W trakcie wykonywania tej czynności Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.43.

Rysunek 5.43. Opcja automatycznego kończenia publikacji

W zakładce tej znajdują się trzy opcje dotyczące okresu publikacji artykułu:

- **Data utworzenia.** Jaka data powinna widnieć jako data utworzenia artykułu?
- **Rozpocznij publikację.** Kiedy artykuł powinien zostać opublikowany?
- **Zakończ publikację.** Kiedy publikacja artykułu powinna zostać zakończona?

Jeśli powyższe pola pozostaną puste, datą utworzenia będzie aktualny dzień, a artykuł nie zostanie ani automatycznie opublikowany, ani wycofany.

Opcje artykułu

Kolejnym zestawem są opcje znajdujące się w zakładce *Opcje artykułu*. Umożliwiają one wyświetlanie lub zaprzestanie wyświetlania dodatkowych informacji dotyczących artykułu. Dla przykładu spójrz na sposób wyświetlania Twojego artykułu *Witamy w Joomlaville* na stronie głównej witryny. Znajdują się tam pewne dodatkowe informacje, a mianowicie (zobacz rysunek 5.44):

- *Kategoria: Uncategorized*
- *Opublikowano: wtorek, 04, październik 2011 08:55*
- *Super User*
- *Odstęp: 13*

Kategoria: Uncategorised
 Opublikowano: wtorek, 04, październik 2011 08:55
 Super User
 Odstęp: 13

Rysunek 5.44. Opcje artykułu wyświetlone na stronie

Przyjrzyjmy się bliżej udostępnianym opcjom, abyś lepiej zrozumiał, jak umiejętnie nimi zarządzać.

- **Kategoria.** Określa, czy odwiedzający naszą witrynę widzą kategorię, do której przypisany jest artykuł.
- **Opublikowano.** Określa, czy odwiedzający witrynę widzą datę publikacji artykułu.
- **Super User.** Określa, czy odwiedzający widzą, kto jest autorem artykułu. *Super User* jest domyślną nazwą głównego konta administratora. Jeśli jesteś administratorem witryny i wybierzesz tę opcję, Twoja nazwa zostanie wyświetlona jako dane autora artykułu. Aby zmienić domyślną nazwę *Super User*, udaj się do zaplecza administratora i wybierz pozycję *Twój profil* z menu *Witryna*.
- **Odslony: 13.** Określa, czy odwiedzający naszą witrynę widzą, ile razy dany artykuł został wyświetlony.

To, czy zdecydujesz się wyłączyć powyższe opcje, będzie zależało od rodzaju treści, jaką będziesz dodawał na stronę. W naszym przypadku prawdopodobnie najlepiej byłoby je wyłączyć. Dla internautów tak naprawdę nie jest istotne, kto i kiedy napisał dany artykuł. Jeśli jednak piszesz artykuły na blog wyrażające Twoje opinie lub zawierające informacje podatne na upływ czasu, przypuszczalnie lepiej będzie włączyć te opcje.

Teraz, kiedy wiesz już, do czego opisane opcje służą, sprawdźmy, jak można je wyłączyć.

1. Kliknij na zakładkę *Opcje artykułu* znajdującą się z prawej strony ekranu, tak jak to pokazano na rysunku 5.45.

Rysunek 5.45. Otwieranie zakładki *Opcje artykułu*

2. Zakładki po prawej stronie ekranu rozwijają się automatycznie po kliknięciu, jeśli więc klikniesz *Opcje artykułu*, pojawią się opcje, które będziesz mógł dowolnie zmieniać w zależności od potrzeb; pokazano je na rysunku 5.46.

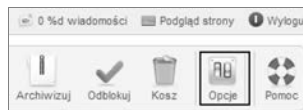
Opcje globalne

Wyboru opcji możemy dokonać wewnątrz naszego artykułu, zauważ jednak, że większość z nich ma domyślnie wybraną wartość *Globalnie*. Oznacza to, że istnieją ustawienia wykorzystywane dla wszystkich artykułów. Edytując je, wyłączamy opcje za jednym zamachem, zamiast niepotrzebnie edytować każdy artykuł pojedynczo. Możesz to zrobić następująco:

Rysunek 5.46. Opcje artykułu

1. Kliknij na ikonę *Zapisz i zamknij*, co przeniesie Cię z powrotem do głównego okna *Artykuły*.
2. Kliknij ikonę *Opcje* znajdującą się w prawym górnym rogu ekranu, którą pokazano na rysunku 5.47.

Rysunek 5.47. Ikona Opcje

3. Pojawi się nowe okno takie jak na rysunku 5.48. W tym miejscu definiuje się globalne ustawienia dla całej witryny. Wyłącz wyświetlanie autora, a opcja ta zostanie wyłączona we wszystkich artykułach, chyba że zdecydujesz inaczej, otwierając artykuł i zmieniając ręcznie wartość tej opcji z *Globalnie* na *Pokaż*.
4. Zmień wartość następujących opcji na *Ukryj*:
 - *Pokaż kategorię*,
 - *Pokaż autora*,

- *Pokaż datę opublikowania,*
- *Pokaż odsłony.*

5. Kliknij przycisk *Zapisz* znajdujący się w prawym górnym rogu, aby powrócić do głównego okna *Artykuły*.

Rysunek 5.48. Globalne ustawienia dla zakładki Opcje artykułów

6. Kliknij na ikonę *Podgląd strony* znajdującą się w prawym górnym rogu, by zobaczyć swój artykuł z czterema wyłączonymi opcjami, tak jak został on przedstawiony na rysunku 5.49.

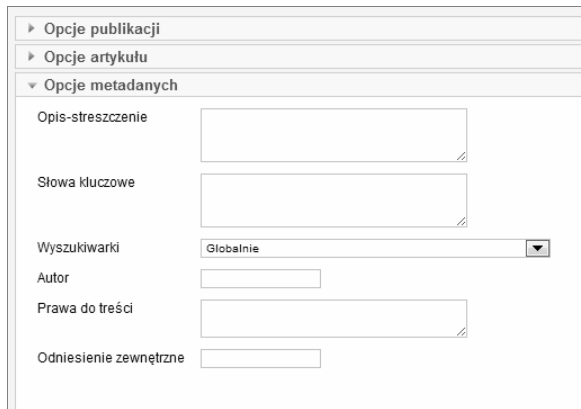

Rysunek 5.49. Artykuł z wyłączonymi opcjami

Opcje metadanych

Są to już ostatnie opcje znajdujące się po prawej stronie Twoich artykułów. Pozwalają one na przekazywanie wyszukiwarkom internetowym informacji na temat Twojej strony. Zobaczmy, jak możemy je ustawić.

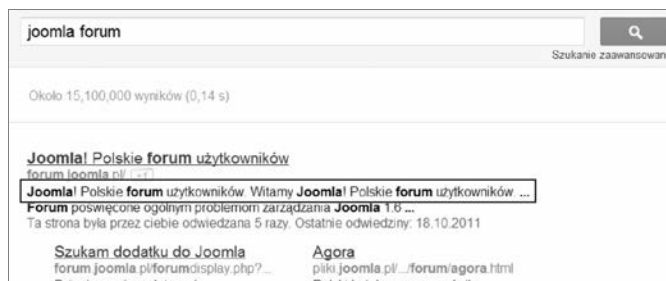
1. Z menu rozwijanego *Artykuły* wybierz pozycję o tej samej nazwie, a następnie otwórz artykuł *Witamy w Joomla!ville*.
2. Rozwiń zakładkę *Opcje metadanych* znajdującą się po prawej stronie. Twój ekran powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.50.

The image shows a web form titled 'Opcje publikacji' (Publication Options) with a sub-section 'Opcje artykułu' (Article Options) expanded. Under 'Opcje metadanych' (Metadata Options), there are several input fields: 'Opis-streszczenie' (Description-summary), 'Słowa kluczowe' (Keywords), 'Wyszukiwarki' (Search engines) with a dropdown menu set to 'Globalnie', 'Autor' (Author), 'Prawa do treści' (Content rights), and 'Odniesienie zewnętrzne' (External reference).

Rysunek 5.50. Opcje metadanych artykułu

Prawdę mówiąc, z upływem lat opcje te stają się coraz mniej istotne. Początkowo wyszukiwarki internetowe potrzebowały znacznej pomocy ze strony użytkownika, aby dowiedzieć się, o czym tak naprawdę jest dany artykuł. Obecnie jednak są one znacznie „mądrzejsze” i większość prac wykonują same. Dla przykładu pole *Słowa kluczowe* ignorowane jest już niemal całkowicie, ponieważ bardzo często było ono wykorzystywane w niepożądany sposób przez spamerów. Bardziej istotne jest umieszczanie słów kluczowych w samej treści naszego artykułu.

W związku z tym, że opcje te nie mają dziś większego znaczenia, nie ma tak naprawdę większego sensu się o nich rozpisywać. Wyjątkiem jest jedynie pole *Opis-streszczenie*. Tekst, który tutaj wpiszemy, może pojawić się w wynikach wyszukiwania zaraz pod tytułem Twojej strony, tak jak to pokazano na rysunku 5.51. Przy tworzeniu opisu możesz wykorzystać maksymalnie 160 znaków. Wyszukiwarka Google często korzysta z przygotowanego przez nas streszczenia, jednak czasami tworzy również swój własny opis na podstawie treści znajdującej się na naszej stronie.

Rysunek 5.51. Opis strony forum.joomla.pl wyświetlony w Google

Ćwiczenia z treścią Joomla!

Spróbujmy przećwiczyć wszystko, czego nauczyliśmy się w tym rozdziale.

Puste artykuły: *Lotnisko*, *Dworzec autobusowy* i *Dworzec kolejowy*, wypełnimy treścią, formatowaniem, zdjęciami i łączami.

Poniżej znajduje się instrukcja, która krok po kroku przeprowadzi Cię przez pierwszy artykuł — *Lotnisko*.

Dla drugiego artykułu, *Dworzec autobusowy*, dostaniesz kilka ogólnych wskazówek.

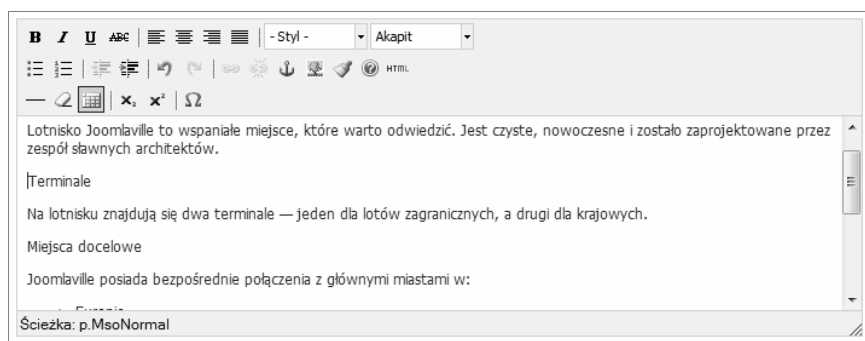
Natomiast z trzecim artykułem, *Dworzec kolejowy*, powinieneś już poradzić sobie sam.

Lotnisko

Zabierzmy się za dodawanie tekstu do artykułu *Lotnisko*. Później sformatujemy jego treść oraz wstawimy obrazy i łącza.

1. Przejdź do menu *Artykuły* i z rozwijanej listy wybierz pozycję *Artykuły*, a następnie otwórz artykuł *Lotnisko*.
2. W plikach pobranych ze strony www.helion.pl/joorop odszukaj znajdujący się w katalogu *rozdziel05* plik *lotnisko.txt*.
3. Zaznacz zawarty w pliku tekst i wybierz opcję *Kopiuj* w przeglądarce.
4. Wklej ten tekst do Twojego artykułu *Lotnisko*.

Po dodaniu tekstu artykuł powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.52.

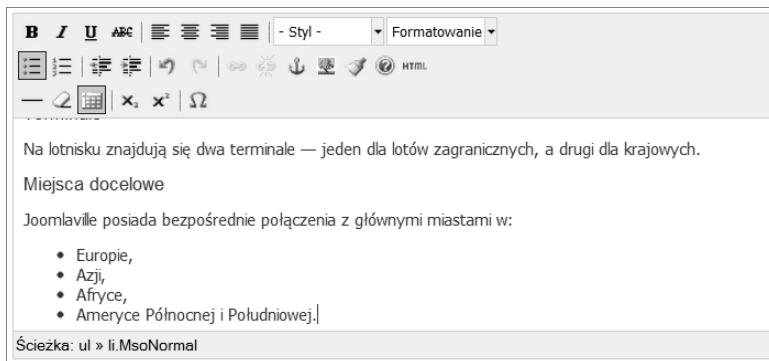
Rysunek 5.52. Artykuł *Lotnisko* wypełniony tekstem

Skoro już mamy treść artykułu, możemy dodać formatowanie.

1. Sformatuj słowa *Europie*, *Azji*, *Afryce* oraz *Ameryce Północnej* i *Południowej* jako listę nieuporządkowaną.
2. Dopisz kilka podtytułów, np. *Terminale*, *Miejsca przeznaczenia*, *Gastronomia* i *Położenie*. Zgodnie z tym, co zauważyliśmy wcześniej, aby uniknąć sformatowania pozostałego tekstu, upewnij się, że zostawiłeś miejsce przed i po nagłówkach.

3. Zaznacz każdy podtytuł jeden po drugim.
4. Wybierz z listy rozwijanej w edytorze pozycję *Nagłówek 2*.

Po dodaniu formatowania Twój artykuł powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.53.

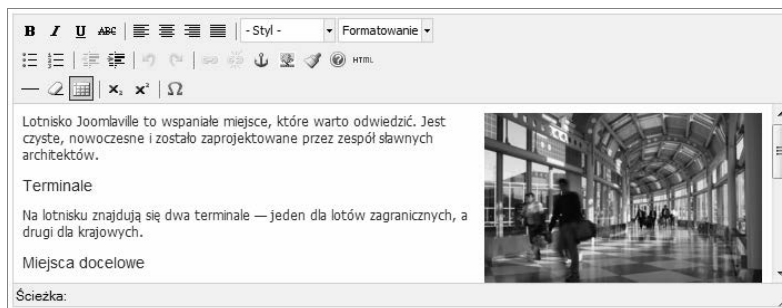

Rysunek 5.53. Artykuł Lotnisko ze sformatowanym tekstem

Dodajmy teraz do naszego sformatowanego tekstu obraz.

1. Wśród plików z przykładami wyszukaj plik *lotnisko.jpg*.
2. Ustaw kursor w artykule w miejscu, w którym chcesz wstawić obraz.
3. Kliknij przycisk *Grafika* znajdujący się u dołu artykułu.
4. Kliknij na folder *Transport*, aby wgrać do niego obraz.
5. Kliknij przycisk *Przeglądaj*, a następnie wybierz obraz lotniska i kliknij przycisk *Rozpocznij wczytywanie*.
6. Kliknij na zdjęcie lotniska. Uzupełnij pola *Tytuł grafiki* oraz *Opis grafiki*, po czym ustaw *Wyrównanie* na *Prawa* oraz *Podpis* na *Tak*. Na koniec kliknij przycisk *Wstaw*.

Po dodaniu obrazu Twój artykuł powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.54.

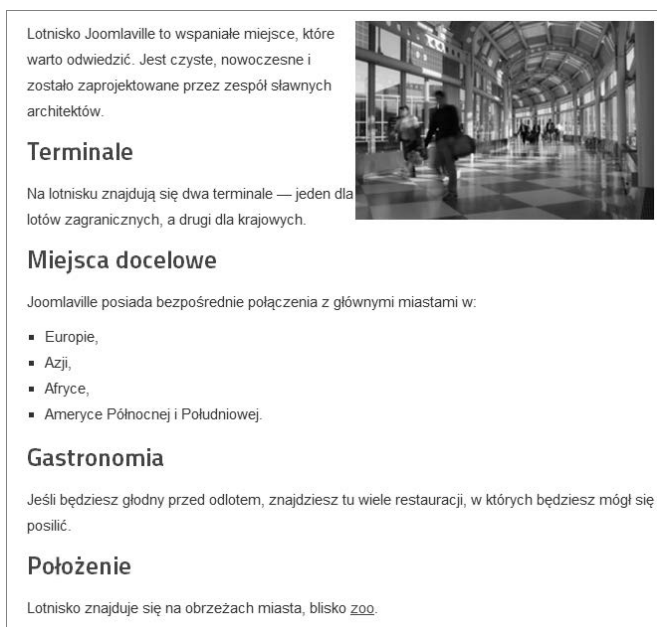

Rysunek 5.54. Artykuł Lotnisko z dodanym obrazem i sformatowanym tekstem

Dodajmy jeszcze do naszego artykułu kilka łączy.

1. Podświetl w artykule *Lotnisko* słowo *zoo*.
2. Kliknij przycisk **Artykuł** znajdujący się poniżej edytowanej treści. Wybierz z listy artykuł o nazwie *Zoo* (utworzony w rozdziale 4.).
3. Kliknij przycisk *Zapisz i zamknij*, aby zapisać zmiany, a następnie skorzystaj z przycisku *Podgląd strony* znajdującego się w prawym górnym rogu. Aby zobaczyć swój artykuł, wybierz z lewego menu pozycję *Lotnisko*.

Kompletny artykuł powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.55.

Rysunek 5.55. Ukończony artykuł *Lotnisko*

Dworzec autobusowy

Spróbuj teraz dodać następny artykuł. Instrukcje, które tu znajdziesz, są dużo krótsze niż te dla artykułu *Lotnisko*, ale mam nadzieję, że dzięki wcześniejszym ćwiczeniom będziesz w stanie poradzić sobie z tym zadaniem.

Dodajmy więc do artykułu *Dworzec autobusowy* trochę tekstu. Następnie sformatujmy go i wstawmy zdjęcia oraz łącza.

1. Przejdź do menu **Artykuły** i z rozwijanej listy wybierz pozycję *Artykuły*, po czym otwórz artykuł *Dworzec autobusowy*.
2. W plikach pobranych ze strony www.helion.pl/joorop odzyskaj znajdujący się w katalogu *rozdziel05* plik *dworzec-autobusowy.txt*.
3. Skopiuj jego tekst do artykułu *Dworzec autobusowy*.

Skoro artykuł posiada już treść, dodaj teraz do niego formatowanie.

1. Zamień *TV*, *toalety* oraz *kompleksową obsługę* w listę nieuporządkowaną.
2. Dopisz kilka podtytułów, np. *Usługi*, *Rozkład*, *Lokalizacja* i *Bilety*, a następnie wyróżnij je przy użyciu opcji *Nagłówek 2*.
3. Zastosuj opcję *Pogrubienie* dla słowa *Pamiętaj*.

Wstaw do artykułu obraz.

1. Wśród plików z przykładami wyszukaj plik *dworzec_autobusowy.jpg*.
2. Wgraj go do folderu *Transport*.
3. Wstaw obraz do artykułu.

W ostatnim kroku dodajmy do artykułu *Dworzec autobusowy* kilka łączy.

1. Połącz słowo *muzeum* z artykułem *Muzeum* (utworzonym w rozdziale 4.).
2. Kliknij przycisk *Zapisz i zamknij*, aby zapisać zmiany, a następnie kliknij przycisk *Podgląd strony* znajdujący się w prawym górnym rogu. Aby zobaczyć swój artykuł, wybierz z lewego menu pozycję *Dworzec autobusowy*.

Kompletny artykuł *Dworzec autobusowy* powinien wyglądać tak jak na rysunku 5.56.

Rysunek 5.56. Ukończony artykuł Dworzec autobusowy

Dworzec kolejowy

Spróbuj teraz dodać ostatni już artykuł. Tym razem nie znajdziesz tu instrukcji, ale mam nadzieję, że ćwiczenia, które już wykonałeś, sprawiły, iż czujesz się pewniej. Poniżej znajduje się lista zadań do wykonania.

1. Tekst: znajdziesz go w pliku *dworzec-kolejowy.txt* w pobranych ze strony www.helion.pl/joorop przykładach do rozdziału 5. Skopiuj go do artykułu *Dworzec kolejowy*.
2. Formatowanie: dodaj podtytuły do artykułu. Zawartość części *Rodzaje pociągów* zamień na listę nieuporządkowaną, a części *Kupowanie biletów* — na listę uporządkowaną.
3. Obraz: wyszukaj w przykładach plik *dworzec_kolejowy.jpg* i dodaj go do artykułu.
4. Łączy: połącz słowo *akwarium* z artykułem *Akwarium* (utworzonym w rozdziale 4.).

Na rysunku 5.57 zobaczysz, jak powinien wyglądać Twój artykuł.

Rysunek 5.57. Ukończony artykuł Dworzec kolejowy

Gratulacje! Utworzyłeś właśnie cztery wspaniałe artykuły na swojej stronie Joomla!. Każdy z nich posiada sformatowany tekst, obraz oraz łączy. Twoja strona powinna wyglądać teraz tak jak na rysunku 5.58. Nie martw się, jeśli nie jest jego dokładną kopią. Jeśli czujesz się już pewnie w pracy ze schematem kategoryzowania, dodawania i publikowania, znaczy to, że jesteś gotowy, by ruszać dalej.

Rysunek 5.58. Twoja strona Joomla! po ukończeniu rozdziału 5.

Co dalej?

Mamy już na stronie wiele świetnych artykułów, jednak powoli rodzi nam się problem. Kiedy dodamy jeszcze więcej artykułów, będzie coraz trudniej je odnaleźć.

Potrzebujemy lepszej nawigacji, aby internauci mogli bez problemu wyszukiwać interesujące ich treści.

W Joomla! nawigowanie odbywa się poprzez menu i dlatego następną rzeczą, którą się zajmujemy, będzie lepsze zrozumienie funkcjonowania menu i znajdujących się w nim pozycji. Przejdź do rozdziału 6. „Joomla! — menu”, aby dowiedzieć się więcej.

Skorowidz

A

Access Control Level, *Patrz* ACL
ACL, 314
Admin Tools, 362, 363
 istotne elementy, 363
 panel kontrolny, 364
Akeeba Backup, 365, 366, 368
 panel kontrolny, 366
aktualizacje, 352
 jak aktualizować, 354
 rozszerzeń, 357
artykuły
 automatyczna publikacja, 105
 kategorie, 66, 67
 opcje, 104
 tworzenie, 58, 59, 69, 70, 79
Atomic, szablon, 221

B

baza danych, 37
 tworzenie, 37, 38, 273
Beez2, szablon, 221
Beez5, szablon, 221
bezpieczeństwo, 362
Bluestork, szablon, 221

C

CMS, *Patrz* system zarządzania treścią
Code Mirror, 211
Content Management System, *Patrz* system
 zarządzania treścią

D

dodatki, 203, 233
 artykuły, 206
 Code Mirror, 211
 edytory, 209, 210
 filtr języka, 342
 GeSHi, 208
 GMail, 205
 instalacja, 248
 ITPSocial Buttons, 287
 Joomla, 206
 JPlayer, 304, 305, 306
 kreator kontaktu, 214
 LDAP, 205
 maskuj adresy email, 207
 nawigacja, 209
 ocenianie, 209
 podziel stronę, 208
 prezentuj kod, 208
 profil, 213, 303, 304

dodatki

- przeszukuj, 212
- przyciski edytora, 209
- rozszerzenia, 214, 215
- system, 214, 215
- TinyMCE, 210, 211
- uwierzytelnianie, 204, 205
- użytkownik, 213, 303, 304
- wpinacz modułów, 206, 285
- wyszukiwanie, 233

doniesienia, 141, 152

- dodawanie, 153
- kategoryzowanie, 152
- publikowanie, 153

E

edytory, 209, 210

- CodeMirror, 211
- prosty, 211
- TinyMCE, 210, 211
- zmiana, 211

F

formatowanie tekstu, 83, 84

- listy, 87
- pochylenie, 84, 85
- podkreślenie, 84, 85
- pogrubienie, 84, 85
- przekreślenie, 84, 85
- usuwanie, 89
- wcięcia, 87, 88
- wyrównywanie, 86

formularz kontaktowy, 147, 148

FTP, 32

G

GMail, 205

grupy użytkowników, 321

- Administrator, 322, 324
- Author, 322
- Editor, 322
- Manager, 322
- prawa, 322
- Public, 322
- Publisher, 322
- Registered, 322

Super User, 322

- tworzenie nowej, 324, 325, 330, 331

GTranslate, 302, 303

H

Hathor, szablon, 221

I

ITPSocial Buttons, 249, 250, 251, 287

- instalacja, 250

J

języki, 336

- paczki językowe, 336, 337, 338
- zmiana, 340

Joomla, 18, 19

- instalacja, 272

- automatyczna, 32, 33, 34, 272
- komputer, 30, 31
- ręczna, 36, 38, 40, 272
- serwer www, 31
- wybór miejsca, 30
- wybór sposobu, 31

katalog rozszerzeń, 234

- koszt, 19

logo, 19, 20

- użytkownicy, 21, 22, 23

- wersje językowe, 335

- wersje systemu, 20, 352

- główne, 352

- poprawkowe, 353

- sprawdzanie, 353

- witryna, 50, 57

- zaplecze, 50, 51, 52

- działy menu, 52

- interfejs, 53

- logowanie, 35

JPhoto, 240

JPlayer, 304, 305, 306

K

katalog rozszerzeń Joomla, 234

- kompatybilność, 237

- ocena, 237

- rozszerzenia komercyjne, 238, 239

- rozszerzenia niekomercyjne, 238, 239
- różne typy rozszerzeń, 239
- typy oznaczeń, 239
- kategorie, 66, 67
 - tworzenie, 67, 68, 79
- komponenty, 141, 233
 - doniesienia, 141
 - galeria zdjęć, 279
 - instalacja, 251
 - kontakty, 141, 278, 298
 - powiadomienia, 141
 - przekierowania, 141
 - reklamy, 141, 142
 - wyszukiwanie, 141, 233
 - zakładki, 141
 - Zen Portfolio, 299, 300
- konfiguracja globalna, 368
- kontakty, 141, 146, 278, 298
 - dodawanie formularza kontaktowego, 147, 148
 - kategoryzowanie, 146, 147
 - opcje, 148, 149
- kopie zapasowe, 365
 - Akeeba Backup, 365, 366, 368
 - wykonywanie, 365, 366, 367

L

- LDAP, 205
- lista poziomów dostępu, 314
 - własna, 324
- listy, 87
- logowanie
 - wydłużenie czasu zalogowania, 375
 - zaplecze administracyjne, 35

Ł

- łącza, 97
 - dodawanie, 98, 99, 101, 102
 - usuwanie, 100, 101, 103
 - wewnętrzne, 97, 98
 - wewnętrzne artykułu, 97, 101
 - zewnętrzne, 97, 99

M

- Mambo, 18
- menu, 73, 117
 - dodawanie pozycji, 75, 76, 79, 120, 121, 122, 123, 124
 - porządkowanie pozycji, 170

- schemat tworzenia, 117, 118, 119
- tworzenie, 73, 119
- tworzenie kategorii, 118
- zmiana nazwy, 120
- metadane, ustawienia, 370
- moduły, 177, 233
 - Breadcrumbs, 57
 - czas wyświetlania, 193, 194
 - formularz logowania, 58
 - GTranslate, 302, 303
 - instalacja, 244, 246
 - menu główne, 57
 - popularne, 282
 - przełącznik języka, 342
 - SP Weather, 283, 284
 - Tweet Display Back, 357, 358, 359
 - tworzenie, 181, 182, 183, 184, 190, 191
 - wyszukiwanie, 233
 - zmiana kolejności wyświetlania, 184, 185, 186, 187

N

- nagłówki, tworzenie, 86, 87

O

- obrazy, 89, 90
 - dodawanie, 92, 93, 94, 95
 - edycja ustawień, 97
 - kategoryzowanie, 90
 - usuwanie, 97
 - wgrywanie, 91, 92
 - zmiana rozmiaru, 96
- opcje artykułu, 104, 105, 106
- opcje globalne, 107
- opcje metadanych, 104, 108, 109
- opcje publikacji, 104

P

- paczki językowe, 336, 337, 338
 - pobieranie, 338
- Phoca Gallery, 280, 281
- Phoca Rhein, szablon, 256, 258, 259, 260, 261, 262
- pochylenie tekstu, 84, 85
- podkreślenie tekstu, 84, 85
- pogrubienie tekstu, 84, 85
- powiadomienia, 141, 150
- tworzenie, 151

poziomy dostęp, 314, 315, 317
 publiczny, 315, 316, 320
 specjalny, 316
 zarejestrowani użytkownicy, 316, 320
 przekierowania, 141, 154, 155
 przekreślenie tekstu, 84, 85
 przyciski edytora, 209

R

Real Simple Syndication, *Patrz* RSS
 reklamy, 141, 142
 dodawanie, 143
 kategoryzowanie, 142
 konfiguracja, 142
 opcje, 144
 publikacja, 143, 144
 Roonix, szablon, 307, 308, 309
 rozszerzenia
 Admin Tools, 362, 363, 364
 Akeeba Backup, 365, 366, 368
 GTranslate, 302, 303
 ITPSocial Buttons, 249, 250, 251, 287
 języki, 336
 JPhoto, 240
 JPlayer, 304, 305, 306
 komercyjne, 238, 239
 niekomercyjne, 238, 239
 Phoca Gallery, 280, 281
 różne typy, 239
 Simple Image Gallery Module, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247
 SP Weather, 283, 284
 Tweet Display Back, 357, 358, 359
 usuwanie, 360, 361
 wylaczanie, 360, 361
 Xmap, 252, 253, 254, 255
 Zen Portfolio, 299, 300
 RSS, 152

S

schemat tworzenia treści, 77
 Simple Image Gallery Module, 240, 241, 242, 243, 246, 247
 pobieranie, 244, 245
 SP Weather, 283, 284
 system zarządzania treścią, 18

szablony, 178, 181, 217, 218, 287, 306
 Atomic, 221
 Beez2, 221
 Beez5, 221
 Bluestork, 221
 Hathor, 221
 instalacja, 255, 287
 modyfikacja, 60, 62
 Phoca Rhein, 256, 258, 259, 260, 261, 262
 Roonix, 307, 308, 309
 różne na różnych stronach, 227
 różne opcje na różnych stronach, 228
 wyszukiwanie, 255, 256, 263
 zmiana, 220, 221, 222
 zmiana opcji, 222, 223, 224

T

tekst
 formatowanie, 83, 84
 listy, 87
 pochylenie, 84, 85
 podkreślenie, 84, 85
 pogrubienie, 84, 85
 przekreślenie, 84, 85
 usuwanie formatowania, 89
 wcięcia, 87, 88
 wyrównywanie, 86
 TinyMCE, 210, 211
 treść
 dodawanie łączy, 97
 dodawanie obrazów, 89, 90
 kategoryzacja, 66, 274
 schemat tworzenia, 77, 274
 tworzenie nowego języka, 339
 Tweet Display Back, 357, 358, 359

U

układ bloga, 129, 130, 131, 132, 133
 opcje, 134
 układ strony, 129, 133
 ustawienia metadanych, 370
 uwierzytelnianie, 204, 205
 użytkownicy
 dodawanie, 150
 modyfikacja konta, 150

poziomy dostęp, 314, 315
tworzenie, 328, 331
typy, 314

W

wcięcia, 87, 88
witryna
 przyśpieszanie działania, 373
 wyłączanie, 368, 369
 zmiana adresu URL, 370, 371
wyrównywanie tekstu, 86
wyszukiwanie, 141, 156, 157
 opcje, 157

X

Xmap, 252, 253, 254, 255

Z

zakładki, 141, 158
 dodawanie, 159
 kategoryzowanie, 158, 159
 publikacja, 160
zaplecze administracyjne, 50, 51, 52
 działy menu, 52
 interfejs, 53
 logowanie, 35
Zen Portfolio, 299, 300

Notatki

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Start z systemem Joomla!

jeszcze nigdy nie był tak łatwy!

Z systemu Joomla! korzystają obecnie miliony różnych stron internetowych. Łatwy w instalacji, przyjemny w administrowaniu oraz nieograniczony w możliwościach, dopasowuje się do wszelkich wymagań, nawet tych wyjątkowych. Sprawdza się zarówno w roli serwisu firmowego czy portalu internetowego, jak i prostej strony domowej. Masz ochotę zaistnieć w sieci? A może masz ambicję stworzyć popularny serwis tematyczny?

W trakcie lektury książki *Joomla! Ćwiczenia. Oficjalny podręcznik* krok po kroku poznasz wszystkie aspekty pracy z tym systemem. Rozpoczniesz od instalacji, konfiguracji i przygotowania środowiska pracy. Dowiesz się, jak tworzyć schemat treści, korzystać z szablonów oraz instalować dodatki. Wszystkiego nauczysz się podczas wykonywania praktycznych ćwiczeń, opartych na studium przypadku i uzupełnionych przejrzystymi ilustracjami, objaśnieniami oraz analogiami. Dodatkowym atutem tej pozycji jest język — prosty i konkretny. Ponadto nie musisz wcześniej wcale znać systemu Joomla! ani wiedzieć czegokolwiek o tworzeniu stron internetowych i programowaniu. Dzięki temu podręcznikowi przygodę z Joomla! może zacząć każdy!

Przekonaj się, jak łatwo:

- zainstalować system Joomla!
- dostosować go do swoich potrzeb
- skorzystać z szablonów i dodatków
- zbudować swoją własną witrynę

helion.pl
księgarnia
internetowa

Nr katalogowy: 8565

Księgarnia internetowa
<http://helion.pl>

Zamówienia telefoniczne:

0 801 339900

0 601 339900

 Addison-Wesley
Pearson Education

Helion

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://helion.pl/promocje>

Książki najchętniej czytane:

• <http://helion.pl/bestsellery>

Zamów informacje o nowościach:

• <http://helion.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po **WIECEJ**

KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-246-3822-2

Cena: 49,00 zł

Informatyka w najlepszym wydaniu